

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”**

Кафедра іноземних мов

Д.О. Перепадя

**Методичні рекомендації з організації та проведення
перекладацьких практик на кафедрі іноземних мов
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса
Шевченка»**

Лубни – 2026

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Ситняківська С.М. – доктор педагогічних наук, професор кафедри іноземних мов Поліського національного університету

Шпетна С.А. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри літературознавства і східної філології, кандидат педагогічних наук, доцент

Перепада Д.О.

Методичні рекомендації з організації та проведення перекладацьких практик на кафедрі іноземних мов ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» – 2-е видання: розширене і доповнене / Перепада Дар'я Олександрівна; Держ. закл. „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. – Лубни: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2026. – 35 с.

Методичні рекомендації з організації та проведення перекладацьких практик висвітлюють цілі і задачі перекладацької практики (виробничої). Вони містять положення про проходження перекладацької практики; зміст та принципи взаємодії із базою практики; обов'язки здобувачів освіти; вимоги до написання й оформлення звітної документації; зразки оформлення документації; критерії оцінювання діяльності здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти кафедри іноземних мов.

Рекомендовано до друку Вченою радою
ДЗ „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”
(протокол № 10 від 24.04. 2026 року)

© Перепада Д.О., 2026

© ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2026

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
Основні методичні положення, що визначають систему роботи здобувачів освіти у період перекладацької практики	6
Мета та завдання перекладацької практики.....	8
Автоматизований переклад і академічна доброчесність.....	11
Застосування CAT-TOOLS у перекладацькій діяльності	12
Організація перекладацької практики.....	14
Обов'язки практиканта	17
Зміст і обсяг завдань перекладацької практики	18
Вимоги до оформлення звіту перекладацької практики.....	18
Заключна конференція з перекладацької практики.....	20
Критерії оцінювання матеріалів практики	21
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	25
ДОДАТКИ.....	27

ПЕРЕДМОВА

Сучасні інтеграційні процеси та прагнення України до активної участі в міжнародному економічному, політичному й культурному просторі актуалізують потребу у ґрунтовному та системному вивченні іноземних мов. У цьому контексті професія перекладача набуває особливого значення, адже саме вона забезпечує ефективну комунікацію між представниками різних країн, культур і професійних спільнот.

Перекладач сьогодні має широкі можливості для реалізації себе практично в усіх сферах суспільного життя: від створення іншомовних версій вебсайтів та роботи у засобах масової інформації до супроводу політичних і бізнесових делегацій, міжнародних культурних заходів чи туристичних програм. Така багатогранність професії вимагає від майбутніх фахівців високого рівня мовної компетентності, гнучкості мислення та здатності швидко адаптуватися до нових умов.

Діяльність перекладача охоплює як усний переклад під час презентацій, ділових зустрічей та переговорів, так і письмовий переклад ділового листування, контрактів, спеціалізованої наукової, технічної, художньої та публіцистичної літератури. Важливими складниками професійної практики є також підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів, супровід іноземних гостей і туристичних груп, організація екскурсій культурно-історичними місцями, а також переклад теле- й радіопрограм, кінофільмів та мультимедійного контенту.

Таким чином, перекладацька практика постає не лише як етап професійної підготовки, а й як важливий чинник формування компетентного, мобільного та конкурентоспроможного фахівця, здатного ефективно діяти в умовах сучасного глобалізованого світу.

Значення перекладацької практики. Проблема якісної підготовки фахівців, які володіють іноземною мовою на високому рівні, є одним із ключових завдань сучасної педагогіки вищої школи. Професійна самореалізація здобувача освіти значною мірою залежить від його

компетентностей, уміння застосовувати знання на практиці, розвивати власні здібності та інтереси, бути мобільним у професійному самовизначенні й кар'єрному зростанні.

Іноземна мова у освітньому процесі виступає не лише засобом комунікації, а й інструментом наближення освітнього середовища до реальних умов професійної діяльності. Це сприяє переходу від пізнавальної мотивації до професійної, формує особисту зацікавленість здобувачів освіти у власному розвитку та майбутній кар'єрі.

Перекладацька практика у закладах вищої освіти є важливим етапом підготовки майбутніх філологів. Вона забезпечує можливість застосувати набуті теоретичні знання у реальних умовах, розвиває професійні навички, формує відповідальність та вміння працювати в команді. Саме практика стає тим містком, який поєднує академічне навчання з вимогами сучасного ринку праці, роблячи підготовку фахівців комплексною, цілісною та максимально наближеною до реальних викликів професії перекладача.

ОСНОВНІ МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ СИСТЕМУ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ПЕРІОД ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Переклад є особливим видом мовного посередництва, що забезпечує комунікацію між людьми, які належать до різних культурних спільнот і не володіють спільною мовою. Його сутність визначається особливостями вихідного тексту та існуванням лінгвоетнічного бар'єра, який ускладнює міжмовне спілкування. У процесі перекладу враховуються стилістичні, методологічні, лінгвістичні, комунікативні та жанрові характеристики тексту оригіналу як носія іншої культури. Перетворення вихідного тексту у текст цільовою мовою здійснюється відповідно до нормативних вимог, що забезпечують точність, адекватність і культурну релевантність перекладу.

Теоретико-методологічні засади перекладу:

- принципи, норми та стратегії перекладацької діяльності;
- детермінанти перекладацьких рішень та їх вплив на кінцевий результат;
- прагматико-комунікативні основи перекладу, що враховують мету, адресата й умови комунікації;
- типи та види перекладу (усний, письмовий, художній, науково-технічний, аудіовізуальний тощо);
- соціально-теоретичний та національний характер перекладу як відображення культурної ідентичності;
- критерії якості перекладу та методи його оцінювання.

Лінгвокомунікативні особливості перекладу:

- осмислення контекстуальних факторів, що впливають на вибір мовних засобів;
- проблеми відповідності мовних одиниць та пошук еквівалентів;
- формальна й динамічна еквівалентність як ключові параметри адекватності перекладу;

- забезпечення комунікативної відповідності тексту перекладу умовам його застосування.

Переклад текстів різних жанрів і стилів:

- урахування композиційних особливостей та стильової маркованості текстів;
- аналіз частотності мовних і мовленнєвих одиниць у різних жанрах;
- оформлення перекладних текстів відповідно до норм і стандартів цільової мови;
- використання спеціалізованих словників, довідкової літератури та електронних ресурсів;
- формування навичок роботи з термінологією та професійними підмовами.

Національно-культурні аспекти перекладу:

- відтворення реалій та прагматичних особливостей першотвору;
- подолання лінгвоетнічного бар'єра шляхом пошуку адекватних культурних відповідників;
- передача культурного колориту оригіналу засобами цільової мови;
- переклад професійних підмов у межах професійних сфер комунікації (наукової, технічної, юридичної, медичної тощо);
- формування міжкультурної компетентності перекладача як посередника між різними культурами.

Практичне значення для здобувачів вищої освіти:

Перекладацька практика у системі вищої освіти спрямована на інтеграцію теоретичних знань із реальними умовами професійної діяльності. Вона формує у здобувачів освіти:

- здатність аналізувати тексти з урахуванням їх жанрово-стильових та національно-культурних особливостей;
- навички прийняття перекладацьких рішень у різних комунікативних ситуаціях;

- уміння працювати із сучасними ресурсами та інструментами перекладача;
- усвідомлення соціальної та культурної відповідальності перекладацької діяльності.

Отже, система навчання під час перекладацької практики забезпечує комплексний розвиток професійних компетентностей, сприяє удосконаленню навичок міжкультурної комунікації та готує здобувачів освіти до успішної самореалізації у сфері перекладу. Успішне проходження перекладацької практики (виробничої) репрезентує якість формування загальних і фахових компетентностей, передбачених освітньою програмою.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Перекладацька практика є невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх перекладачів. Вона спрямована на розвиток умінь практичного застосування перекладацького інструментарію в умовах усного або письмового перекладу з іноземної мови українською і навпаки. У ході практики особлива увага приділяється формуванню навичок перекладу у сфері роботи з документацією та вузькогалузевими текстами різного спрямування.

Метою перекладацької практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань, формування у здобувачів освіти професійних умінь і навичок перекладу з іноземної мови та іноземною мовою відповідно до засвоєного теоретичного матеріалу й набутих знань із фахових освітніх компонентів. Практика спрямована на залучення здобувачів до систематичного розширення мовних знань, збагачення словникового запасу, розвиток навичок міжкультурної комунікації та формування творчого підходу до процесу перекладу.

Основним завданням перекладацької практики є допомогти здобувачам освіти оволодіти механізмами міжмовної комунікації та навчитися правильно

обирати перекладацьку стратегію під час ділового спілкування. Перекладацька практика передбачає набуття навичок ефективного використання перекладацького інструментарію в умовах усного та письмового перекладу в обраній галузі.

Здобувач освіти повинен ЗНАТИ:

- функціональний лексичний матеріал загально-розмовних тем;
- функціональний лексичний матеріал галузевих текстів;
- граматичний матеріал в обсязі, передбаченому програмою;
- основні принципи реферування іншомовного тексту;
- базові підходи до перекладу художньої літератури;
- стилістичні особливості, притаманні текстам будь-якої сфери;
- принципи перекладу ділових паперів, контрактів, листів протоколів відповідно до міжнародних стандартів.

Здобувач освіти повинен ВМІТИ:

- висловлювати свою думку іноземною мовою як в усній, так і в письмовій формах;
- працювати з іншомовними галузевими текстами, використовуючи термінологічні двомовні словники, електронні словники, програми машинного перекладу (CAT-tools);
- здійснювати ефективний переклад повідомлень іноземною мовою;
- вести ділове листування, використовуючи фонові культурологічні та країнознавчі знання;
- застосовувати міжнародні стандарти оформлення та перекладу ділових паперів;
- робити аналітичне опрацювання та переклад іншомовних джерел з метою отримання інформації, котра необхідна для вирішення певних завдань професійно-виробничої діяльності.

Перекладацька практика має включати письмовий переклад різних галузевих текстів з використанням необхідного лексико-граматичного мінімуму та відповідних методів перекладу. Використовуючи лексико-граматичний мінімум та іншомовні джерела, в умовах письмових ділових контактів із використанням прийомів і методів письмового спілкування та відповідних методів оформлення ділової документації, а також залучаючи знання у різноманітних галузях життєдіяльності суспільства, здобувач освіти має виконувати переклад завдань, виданих базою практики, як, наприклад, ділові листи, протоколи, документацію, контракти, рекламні матеріали, контент веб-сайтів, художні твори, публіцистичні або наукові статті, матеріали повсякденного розмовного характеру тощо.

Графік та календарний план перекладацької практики складається та затверджується ЗВО.

АВТОМАТИЗОВАНИЙ ПЕРЕКЛАД І АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

У сучасному освітньому та професійному середовищі автоматизовані інструменти перекладу (CAT-tools, онлайн-сервіси) стали невід'ємною частиною роботи перекладача. Вони значно полегшують доступ до іншомовних текстів, пришвидшують процес перекладу та сприяють формуванню власних баз даних. Водночас використання таких технологій у освітньому процесі потребує особливої уваги до питань академічної доброчесності.

Автоматизовані системи перекладу здатні швидко обробляти великі масиви текстів, пропонувати варіанти перекладу на основі попередніх сегментів, зберігати форматування та структуру документа, інтегруватися з електронними словниками та глосаріями. Проте вони мають і суттєві обмеження, зокрема відсутність контекстуального розуміння, ризик буквального перекладу без урахування стилістичних особливостей тексту мовою оригіналу, можливість виникнення граматичних та семантичних помилок, небезпека формування залежності здобувача освіти від технології, що призводить до відсутності формування навичок перекладу, редагування та локалізації.

Академічна доброчесність передбачає дотримання принципів чесності, відповідальності та самостійності у виконанні завдань перекладацької практики:

- самостійне виконання перекладу без повного покладання на машинні системи;
- коректне використання автоматизованих інструментів як допоміжних засобів, а не як заміників власної роботи;
- посилення на джерела у випадку використання готових перекладів, словників, глосаріїв;

- аналіз і редагування результатів автоматизованого перекладу, що демонструє критичне мислення практиканта.

Використання штучного інтелекту при перекладі є потужним інструментом, який може значно полегшити роботу перекладача та прискорити процес опрацювання текстів. Проте його використання має бути зваженим і відповідальним. Часто ШІ-застосунки припускаються вагомих помилок, спотворюють інформацію, за власним алгоритмом змінюють факти. Лише поєднання технологічних можливостей із професійними навичками та дотриманням принципів академічної доброчесності забезпечує високу якість перекладу та розвиток перекладацьких компетентностей.

ЗАСТОСУВАННЯ CAT-TOOLS У ПЕРЕКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасна перекладацька практика неможлива без використання професійних інструментів автоматизації — CAT-програм (Computer-Assisted Translation tools). Їхнє застосування значно підвищує ефективність роботи перекладача, скорочує час виконання завдань та забезпечує високу якість перекладу. Переважна більшість організацій / установ і перекладацьких агенцій застосовують такі інструменти у своїй роботі. Саме тому ознайомлення практикантів із особливостями їх функціонування є невід’ємною складовою навчання за освітніми програмами В11. Філологія.

CAT-програми – це спеціалізовані застосунки, які поєднують функції текстових редакторів із додатковими можливостями для перекладачів:

- доступ до словників та глосаріїв;
- створення та використання баз перекладів (Translation Memory);
- автоматичне підставлення раніше перекладених сегментів у нових документах;
- збереження форматування вихідного тексту;
- мінімізація граматичних, орфографічних та пунктуаційних помилок.

Важливо підкреслити, що CAT-технології відрізняються від машинного перекладу: вони не замінюють перекладача, а лише допомагають оптимізувати його роботу, зберігаючи індивідуальний стиль і точність перекладу.

CAT-tools є особливо корисними у таких випадках:

- переклад технічної та юридичної документації;
- локалізація програмного забезпечення та вебсайтів;
- робота з термінологічними словниками;
- створення та ведення перекладацьких проєктів;
- перевірка якості перекладу;
- переклад художніх текстів із використанням глосаріїв для ідіом та авторських прийомів.

До переваг їх використання належить:

- можливість формування власної бібліотеки перекладів;
- створення вузькоспеціалізованих баз термінів для конкретних галузей;
- автоматичне розпізнавання та заміна повторюваних сегментів;
- зручна організація великих масивів інформації;
- підтримка різних форматів файлів та збереження їхньої структури.

До основних функцій CAT-tools належить формування словників та глосаріїв за тематичними напрямками (економіка, право, медицина, маркетинг тощо); збереження форматування вихідного документа; створення авторських глосаріїв із термінами, абрєвіатурами та специфічними поняттями; інтеграція з інструментами перевірки орфографії та стилістики.

Найпоширеніші CAT-tools:

Trados – професійний інструмент для роботи з великими проєктами, працює у форматі документів, презентацій, HTML. Його найчастіше використовують компанії, які спеціалізуються на перекладах.

SmartCAT – сучасна програма з простим інтерфейсом, зручна для невеликих проєктів та фрілансерів.

MemoQ – популярний інструмент для локалізації, працює з файлами будь-якого розміру.

Wordfast – гнучка програма з інтуїтивним інтерфейсом, підтримує зовнішні словники.

OmegaT – безкоштовний сервіс, що працює з понад 30 форматами файлів, має інтеграцію з Google Translate.

DéjàVu – інструмент із широким набором функцій для роботи з глосаріями та словниками. Сервіс працює з 32 найпопулярнішими форматами.

Transit NXT Professional – спеціалізована програма для локалізації продуктів і сайтів, зберігає переклад у контексті, що особливо важливо для маркетингових текстів.

Практикантам рекомендується у перший день перебування в організації/установі з'ясувати з якими саме системами вони працюють і ознайомитися з базовими функціями відповідних CAT-програм, звернутися до керівника практики від установи за консультацією.

Можна також використовувати CAT-tools для перекладу текстів у разі проходження практики при Університеті, зберігаючи базу перекладів для подальшої професійної діяльності. Після завершення роботи над текстом варто порівнювати результати перекладу з машинними системами, щоб усвідомити різницю між автоматизацією та машинним перекладом. При залученні певної програми практикант обов'язково включає відомості про застосування тієї чи іншої програми під час виконання перекладацьких завдань, включає приклади роботи з CAT-tools у звіт (скріншоти, опис використаних функцій, аналіз ефективності).

ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Організація перекладацької практики на кафедрі іноземних мов ґрунтується на положенні про організацію освітнього процесу в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» і положенні про організацію і проведення практики здобувачів вищої освіти в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Базою практики можуть бути підприємства, організації та установи, які відповідають вимогам програми практики та перспективам подальшого працевлаштування здобувачів. Вибір бази здійснюється на основі прямих угод про проведення практики або угод про співпрацю з відповідними установами незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності.

З метою ефективного виконання завдань практики та налагодження співпраці з роботодавцями кафедра сприяє укладанню довгострокових або короткострокових (колективних та індивідуальних) угод про співпрацю на період проходження практики і може запропонувати здобувачам освіти обрати установу/організацію відповідно до їх інтересів.

Здобувачі освіти мають право самостійно, за погодженням із керівником практики та гарантом освітньої програми, добирати й пропонувати базу практики за умови її відповідності вимогам.

Для здобувачів заочної форми навчання або тих, хто навчається за індивідуальним графіком денної форми, базою практики може бути їхнє місце роботи, якщо воно відповідає обраному фаху. У такому випадку угода не укладається, а здобувач освіти подає керівникові практики витяг із трудової книжки та характеристику з місця роботи не пізніше ніж за місяць до початку практики.

Практика для здобуття професійних компетентностей може проводитися у структурних підрозділах Університету, напрями діяльності яких відповідають програмі практики, без укладання окремих угод. Для здобувачів-іноземців бази практики визначаються у відповідних контрактах чи договорах і можуть знаходитися як на території України, так і в країнах-заможниках.

У **перший день** практики здобувачі освіти беруть участь у **настановчій конференції**, під час якої відбувається зустріч із керівником практики. Керівник ознайомлює практикантів з метою і програмою практики, роз'яснює права й обов'язки. Крім того, на зустрічі проводиться інструктаж із техніки безпеки.

На **другий день** здобувачі прибувають до організації (бази практики), де відбувається зустріч із представниками бази практики (керівником практики відповідної установи). Вони здійснюють розподіл обов'язків, ознайомлюють із діяльністю організації і надають практичні завдання.

Керівництво перекладацькою практикою здійснюють досвідчені викладачі кафедри, які беруть безпосередню участь у освітньому процесі та викладають дисципліни мовної підготовки, що забезпечують фахові компетентності, котрі є необхідними для проходження практики.

Кафедра, що є відповідальною за підготовку та організацію проведення перекладацької практики здобувачів освіти, забезпечує наступні організаційні заходи:

- розробку програми перекладацької практики;
- визначення баз практики, розподіл здобувачів освіти за базами практики;
- забезпечення здобувачів освіти необхідною документацією (угоди, направлення, листи, щоденники тощо);
- інструктаж здобувачів освіти з питань безпеки та охорони праці;
- проведення установчої та заключної конференцій з перекладацької практики і дотримання графіку проведення практики;
- контроль завідувача кафедри та керівників практики від кафедри за перебігом проходження практики.

Загальне керівництво практикою на підприємстві здійснюється фахівцями або їх заступниками, безпосереднє керівництво покладається на керівників структурними підрозділами або на окремих призначених спеціалістів. Протягом останнього тижня практики кожен здобувач освіти готує звіт практики, який включає всі матеріали, опрацьовані в процесі її проходження.

Загальна оцінка роботи здобувача освіти складається з оцінок за безпосередньо перекладацьку роботу, опрацьований та засвоєний матеріал у галузі перекладознавства, а також оформлення підзвітної документації. По

завершенні практики проводиться **заклучна конференція**, на якій здобувачі освіти діляться своїм досвідом роботи, демонструють підготовлені ними матеріали, захищають звіти тощо.

ОБОВ'ЯЗКИ ПРАКТИКАНТА

Обов'язки практиканта передбачають наступне:

- отримати від закладу освіти (керівника практики) консультації щодо оформлення всіх необхідних документів (угода, щоденник практики, направлення на практику тощо);
- своєчасно прибути на базу практики з оформленим щоденником практики та направленням на практику;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки;
- суворо дотримуватися трудової дисципліни та правил внутрішнього розпорядку підприємства/установи чи організації;
- в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та доручення керівника;
- систематично вести записи у щоденнику практики, занотовувати тематику і зміст виконаної роботи;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- вчасно передавати керівнику матеріали для перевірки.

Здобувачі освіти мають оформити та вчасно передати на кафедру наступну звітну документацію:

- щоденник практики, підписаний керівником практики від підприємства та завірений печаткою підприємства (за 5 робочих днів до захисту звіту);
- звіт про проходження перекладацької практики (самоаналіз);
- переклад текстів, виконаних протягом перекладацької практики;
- глосарій, що складає не менше 100 опрацьованих лексичних одиниць;

- перелік та опис особливостей та характерних рис текстів, переклад яких виконувався протягом практики, а також перекладацькі технології та методи, використовувані при перекладі кожного з них;
- своєчасно захистити звіт з перекладацької практики на заключній конференції.

ЗМІСТ І ОБСЯГ ЗАВДАНЬ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Завдання практики включають переклад текстів різних жанрів і стилів, виконання усного перекладу, аналіз перекладацьких стратегій та розширення словникового запасу. Контроль за виконанням завдань здійснює керівник практики, а результати фіксуються у щоденнику практики та підсумковому звіті.

Зміст і обсяг завдань перекладацької практики визначаються базою практики і кафедрою іноземних мов відповідно до графіку проведення практики. Здобувачі освіти виконують завдання бази практики в обсязі **не менше однієї сторінки перекладу на кожен робочий день**. Якщо завданням практиканта є усний переклад, то він докладно звітує щодо обставин, тематики і труднощів, котрі виникали у процесі перекладання.

У випадку обрання проходження практики на кафедрі студенти перекладають тексти, підібрані керівником практики, у тому ж обсязі. **Кількість робочих днів має відповідати кількості сторінок перекладеного тексту.**

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Основною вимогою до оформлення підзвітного матеріалу про проходження перекладацької практики є якість перекладених текстів, чіткість викладу, логічний порядок подання матеріалу відповідно до хронологічної

послідовності виконання поставлених завдань (відповідно графіку), конкретизація специфіки та результатів роботи, обґрунтування використаних перекладацьких прийомів і трансформацій, а також характеристика перекладених текстів.

Матеріали звіту друкуються на стандартних аркушах А4 (MS Word).

Параметри сторінки:

- верхнє і нижнє поле - 20 мм, ліве - 25 мм, праве - 15 мм
- Times New Roman, кегель 14, напівжирний
- міжрядковий інтервал - 1,5
- абзац - 1,25
- вирівнювання по ширині
- нумерація сторінок у верхньому правому куті.

Оформлення перекладів документації із специфічною розміткою має бути виконано відповідно до оригіналу (розташування тексту, таблиці, інтервали, відступи, шрифт тощо). Якщо у документі містяться підписи, на їх місці у тексті перекладу робиться примітка */Підпис/*.

Мовні та технічні помилки або неточності мають бути виправлені до подачі остаточного варіанту звіту керівникові практики не пізніше як **за 5 робочих днів** до захисту звіту (заключної конференції), в іншому разі такі помилки будуть прийняті до уваги під час прийняття рішення щодо підсумкової оцінки.

Документ має містити наскрізну нумерацію сторінок арабськими цифрами (крім титульного аркуша і графіку, тож нумерація починається із сторінки 3). Матеріали мають бути розміщені у наступному порядку:

- 1) титульний аркуш (щоденник практики), календарний графік проходження практики;
- 2) звіт-самоаналіз здобувача освіти (див. Додатки);
- 3) робочі записи: оригінали текстів + тексти перекладу;

4) опис труднощів та особливостей перекладу текстів, переклади яких виконувалися, аналіз використання CAT-tools, систем автоматизованого перекладу, перебіг виконання усного перекладу тощо;

5) глосарій опрацьованої лексики (100 одиниць);

6) список використаної літератури, оформлений відповідно до вимог (див. Додатки).

Окремими файлами подається відгук від організації/установи, завірений підписом відповідальної особи і печаткою, і висновок, складений керівником практики від ЗВО, завірений підписом.

ЗАКЛЮЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ З ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Заключна конференція є підсумковим етапом проходження перекладацької практики та має на меті узагальнити результати роботи здобувачів освіти, оцінити рівень сформованих компетентностей і надати можливість практикантам презентувати власні досягнення. Вона є не лише формальним підсумком практики, а й важливим етапом професійного становлення майбутніх перекладачів. Заключна конференція поєднує навчальний, аналітичний та комунікативний аспекти, сприяє розвитку критичного мислення та формуванню навичок самопрезентації, зокрема сприяє розвитку навичок публічного виступу, забезпечує обмін досвідом між здобувачами освіти, дозволяє керівникам практики оцінити рівень готовності здобувачів освіти до професійної діяльності і формує почуття відповідальності за результати своєї власної роботи.

На заключну конференцію здобувач освіти представляє досьє, яке складається з усіх матеріалів практики: щоденник, який містить календарний графік практики, звіт із самоаналізом, перекладені тексти та їхні оригінали, опис труднощів та особливостей перекладу, глосарій опрацьованої лексики, список використаної літератури, відгук організації/установи, завірений

підписом і печаткою. Керівник представляє висновок, складений про роботу здобувача освіти, завірений підписом.

Здобувачі готують презентацію, де окреслено основні напрями роботи під час практики, приклади перекладів із коментарями щодо застосованих прийомів і стратегій, аналіз труднощів, які виникали у процесі перекладу, та способи їх подолання, власні висновки і рекомендації щодо вдосконалення перекладацьких навичок, описання досвіду використання сучасних інструментів (словники, CAT-tools, онлайн-ресурси тощо).

Конференція проводиться у форматі відкритого обговорення, де кожен здобувач має виступити з доповіддю (5–10 хвилин). Після виступу передбачаються запитання від керівника практики, членів комісії та здобувачів (за наявності бажання взяти участь у дискусії).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МАТЕРІАЛІВ ПРАКТИКИ

Аналіз та оцінювання звіту здобувача освіти здійснюється диференційовано, враховуючи кожен із компонентів його діяльності як на етапі підготовки, так і під час реалізації плану практики.

Оцінюванню підлягають такі аспекти роботи студента:

- якість підготовки звіту, що включає рівень виконаних перекладів, глибину аналізу текстів, а також належне оформлення матеріалів;
- володіння та використання іноземної мови у процесі перекладу й презентації результатів;
- постановка і вирішення перекладацьких завдань, уміння застосовувати перекладацькі стратегії та прийоми;
- організаційна діяльність здобувача освіти, зокрема дотримання графіка, системність та відповідальність у виконанні завдань.

Вирішальне значення для визначення підсумкової оцінки має якість перекладених текстів та рівень захисту звіту на заключній конференції.

Диференційований підхід до оцінювання матеріалів практики є необхідним для уважного відстеження розвитку здібностей кожного практиканта. Він дозволяє індивідуалізувати навчання відповідно до рівня знань, умінь та особистісних якостей студентів, сприяючи формуванню їхньої професійної компетентності.

Після процедури захисту та обговорення результатів комісією здобувачу освіти оголошується підсумкова оцінка, яка відображає комплексний результат його діяльності під час проходження перекладацької практики.

90-100 А (Відмінно) – здобувач освіти отримує у випадку, коли робота не викликає зауважень щодо її оформлення та змісту. Переклад виконано на високому професійному рівні: тексти вирізняються точністю, адекватністю та стилістичною відповідністю оригіналу. Глосарій охоплює щонайменше 100 лексичних одиниць, поданих системно, із поясненнями або примітками. Аналіз перекладацьких прийомів і труднощів здійснено послідовно, логічно та коректно, що свідчить про розуміння специфіки текстів різних жанрів і стилів. Звіт має цілісну структуру, аргументовану побудову та демонструє авторське осмислення матеріалу й індивідуальний підхід до виконання завдань. Він не містить ознак автоматичного генерування за допомогою штучного інтелекту, а відображає самостійну роботу здобувача. Подання звіту здійснено вчасно, відповідно до встановленого графіка освітнього процесу ДЗ ЛНУ.

85-89 В (Добре) – здобувач освіти заслуговує на таку оцінку у випадку, коли в роботі наявні лише незначні недоліки чи окремі зауваження. Переклад виконано на високому рівні: тексти вирізняються точністю, адекватністю та стилістичною відповідністю оригіналу. Глосарій охоплює щонайменше 100 лексичних одиниць, які подано системно, із поясненнями або примітками. Аналіз перекладацьких прийомів і трансформацій здійснено коректно, логічно та послідовно, що свідчить про розуміння специфіки текстів різних жанрів і стилів. Звіт має цілісну структуру, демонструє авторське осмислення матеріалу та індивідуальний підхід до виконання завдань. Він не містить ознак

автоматичного генерування за допомогою штучного інтелекту, а відображає самостійну роботу здобувача. Документ подано вчасно, відповідно до встановленого графіка освітнього процесу ДЗ ЛНУ.

75-84 C (Добре) – здобувач освіти може отримати таку оцінку у випадку наявності окремих недоліків та зауважень. До них належать недоліки в оформленні звіту, технічні помилки, порушення логічної послідовності викладу матеріалу чи нечіткість формулювання перекладених текстів. Аналіз виконано на належному рівні, проте спостерігається нестача чітких пояснень та точності у викладі думок. Звіт містить певні ознаки автоматичного генерування за допомогою штучного інтелекту, однак водночас демонструє авторське осмислення матеріалу, індивідуальний підхід та редагування машинного перекладу. Робота подана вчасно, відповідно до графіка освітнього процесу ДЗ ЛНУ.

67-74 D (Задовільно) – здобувач освіти отримує оцінку D (задовільно) у випадку, коли переклад частково не відповідає оригіналу. У роботі простежуються порушення стилістичних норм спеціалізованих текстів, а аналіз перекладацьких прийомів і труднощів має поверхневий характер та не завжди є доречним. Глосарій містить менше ніж 100 опрацьованих мовних одиниць, що свідчить про недостатню системність у роботі з термінами. Виявлено також часткову невідповідність вимогам до оформлення звіту, а обсяг перекладених текстів не відповідає встановленим критеріям (*менше однієї сторінки перекладу за робочий день*). Звіт має ознаки автоматичного генерування за допомогою штучного інтелекту, проте водночас демонструє авторське осмислення матеріалу, індивідуальний підхід та постредагування машинного перекладу. Робота подана вчасно, відповідно до графіка освітнього процесу ДЗ ЛНУ.

60-66 E (Задовільно) – здобувач освіти заслуговує на таку оцінку у випадку, коли переклад частково не відповідає оригіналу. Використання машинного перекладу є очевидним, хоча робота містить ознаки постредагування. Опрацьований матеріал проаналізовано неналежним чином,

що свідчить про недостатню глибину осмислення. Існують суттєві зауваження до оформлення звіту, а аналіз перекладацьких трансформацій, прийомів та стилістичних особливостей тексту має поверхневий характер або створений засобами штучного інтелекту без власних спостережень і висновків автора. У звіті відсутні необхідні структурні елементи, як то звіт-самоаналіз, глосарій або список використаних джерел. Крім того, обсяг перекладених текстів не відповідає встановленим вимогам і є зменшеним приблизно на 30% від мінімального показника (*менше однієї сторінки перекладу за робочий день*).

21-59 Fx (Незадовільно) – здобувач освіти отримує оцінку Fx «Незадовільно» у випадку, коли перекладений текст не відповідає оригіналу. Робота виконана виключно засобами машинного перекладу без ознак самостійного опрацювання. Аналіз проведеної діяльності має лише ознайомчий характер і не містить власних спостережень, висновків чи аргументованих думок автора. Оформлення звіту не відповідає встановленим вимогам, що свідчить про відсутність належної уваги до структури та академічних стандартів. Крім того, обсяг перекладених текстів не відповідає визначеним критеріям, що є суттєвим порушенням умов проходження практики і підготовки підзвітної документації.

0-20 F (Незадовільно) – здобувач освіти отримує оцінку F у випадку, коли перекладений текст повністю не відповідає оригіналу. Обсяг перекладених матеріалів не відповідає встановленим вимогам, що свідчить про істотне порушення вимог до виконання завдань практики. Робота виконана засобами машинного перекладу без ознак самостійного опрацювання чи редагування. Аналіз проведеної діяльності відсутній, глосарій не подано або він містить менше ніж 75 одиниць, що не відповідає мінімальним вимогам. Оформлення звіту не відповідає встановленим стандартам, а відгук з місця проходження практики відсутній або не містить належного підтвердження – підпису та печатки підприємства чи установи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бутова В. О., Заремська І. М. Особливості перекладу текстів різних жанрів у контексті лінгвокультурології. *Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. Серія Філологія*, 2017. № 34. С. 180-185
2. Гудманян А. Г. Вступ до теорії перекладу. Основи перекладознавства : навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2020. 352 с. URL: <https://nk.in.ua/pdf/2040.pdf> (дата звертання 10.09.2021)
3. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 304 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Mamrak_Alla/Vstup_do_teorii_perekladu.pdf (дата звертання 10.09.2021)
4. Мірам Г. Є. Основи перекладу: курс лекцій. К. : Ельга, Ніка-Центр, 2003. 240 с.
5. Михайленко О. А. Поняття «перекладацькі стратегії» як складова стратегічної компетенції. *Педагогічні науки*, 2014. № 121. С. 148-154
6. Науменко А. М. Методологічні проблеми перекладу на сучасному етапі. Суми: Вид-во СУМДУ, 2014. 119 с.
7. Перепадя Д. О., Борзова О. Д. Методичні рекомендації до написання курсових робіт для здобувачів вищої освіти факультету іноземних мов – 1-е видання; Держ. закл. „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. Старобільськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2021. 21 с.
8. Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Лубни: ЛНУ, 2025. <https://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/12/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu.pdf>
9. Положення про організацію і проведення практики здобувачів вищої освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Лубни: ЛНУ, 2025. https://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/12/polojennya_orhaniz_proved_praktyky_zdob_vo.pdf
10. Рекомендації про проведення практики здобувачів освіти вищих навчальних закладів України. Міністерство освіти і науки України, Державна наукова установа «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» від 24 квітня 2013 року. Київ, 2013. URL: https://ifk.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2018/03/recom_IZO.pdf (дата звертання 10.09.2021).
11. Korunets I. V. Theory and Practice of Translation. Vinnutsya : Nova Knyha, 2001. 448 p.

12. Newmark P. Textbook of Translation. URL: [http://ilts.ir/Content/ilts.ir/Page/142/ContentImage/A%20Textbook%20of%20Translation%20by%20Peter%20Newmark%20\(1\).pdf](http://ilts.ir/Content/ilts.ir/Page/142/ContentImage/A%20Textbook%20of%20Translation%20by%20Peter%20Newmark%20(1).pdf) (дата звертання 10.09.2021).

ДОДАТКИ

Титульний аркуш

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики) здобувача вищої освіти

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

факультет / навчально-науковий інститут _____

кафедра іНОЗЕМНИХ МОВ _____

освітній рівень _____

спеціальність _____

освітня програма _____

курс _____

Здобувач вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство / в організацію / установу / заклад освіти

Печатка

підприємства / організації / установи / закладу освіти «__» _____ 20__ року

_____
(підпис)

_____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства / організації / установи / закладу освіти

Печатка

підприємства / організації / установи / закладу освіти «__» _____ 20__ року

_____
(підпис)

_____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Зразок заповнення календарного графіку

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Дата	Відмітки про виконання
1	Настановча конференція. Ознайомлення із організацією проходження практики, інструктаж з ТБ	16.02.2026	Виконано
2	Ознайомлення із організацією / установою; складання графіку робочого процесу та виконуваних обов'язків; вивчення посадових інструкцій.	17.02.2026	Виконано
3	Виконання перекладу «.....»	17.02-20.02.2026	Виконано
4	Виконання перекладу договору	23.02-25.02.2026	Виконано
5	Переклад перемовин (усний послідовний)	26.02.2026	Виконано
6	Виконання перекладу «.....»	27.02-20.03.2026	Виконано
7	Виконання перекладу «.....»	20.03-10.04.2026	Виконано
8	Підготовка підзвітної документації	01.04-10.04.2026	Виконано

Зразок оформлення листа-звіту (самоаналізу)

ЗВІТ

Я, Іванова Інна, проходила перекладацьку практику на базі ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». У навчальному закладі було створено всі умови для проходження практики. Всі викладачі та методисти мають великий стаж роботи, високу фахову й методичну підготовку та забезпечені наочними посібниками, науковою, навчальною та методичною літературою.

Протягом усього перебування у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» у якості практикантки, я мала змогу отримати консультації від викладачів, що мають досвід перекладу та викладають перекладознавчі дисципліни. Під час практики виконала переклад науково-технічного тексту, здобула навички перекладу особової документації, виконала переклад художнього та публіцистичного тексту, а також занотувала та переклала матеріали відеозапису.

Перекладацька практика допомогла здобути багато практичних умінь і навичок. Я навчилася:

1. виконувати переклади текстів різного типу;
2. працювати із аудіо- і відеоматеріалами, що сприяє вмінню сприймати іншомовний текст на слух;
3. планувати роботу з перекладу текстів та розподіляти час на його виконання;
4. працювати із довідковою та допоміжною літературою під час перекладу вузькогалузевих текстів;
5. залучати теоретичні знання з теорії перекладу до процесу перекладу текстів різного типу.

Під час проходження практики я намагалася сумлінно підходити до поставлених завдань, дотримуватися строків їх виконання та ретельно опрацьовувати допоміжну літературу – все це особливих труднощів не викликало. Складним аспектом роботи перекладача вважаю необхідність диференційованого підходу до перекладу текстів різного стилю.

Вважаю, що поставленої мети перекладацької практики досягнуто, а завдання виконані. Підзвітний матеріал передається керівникові у повному обсязі.

Оформлення робочих записів (перекладацьких завдань)

Робочі записи під час практики

Завдання 1. Переклад особової документації (паспорт, свідоцтво про народження)

Текст мовою оригіналу:

У разі перекладу файлу формату pdf або jpg здобувач вставляє скрін/фото/зображення вихідного тексту

Текст мовою перекладу:

Текст мовою перекладу оформлюється відповідно до вимог з урахуванням розмітки сторінки тексту мовою оригіналу

З нового аркуша:

Завдання 2. Переклад угоди про співпрацю

Текст мовою оригіналу:

У разі перекладу файлу формату pdf або jpg здобувач вставляє скрін/фото/зображення вихідного тексту

Текст мовою перекладу:

Текст мовою перекладу оформлюється відповідно до вимог з урахуванням розмітки сторінки тексту мовою оригіналу

Книга

Книга одного автора

1. Пономарів О. Д. Культура слова: мовностилістичні поради. 2-ге вид., стер. Київ : Либідь, 2001. 240 с.
2. Parker J. Principles of scientific research. 7th ed. London : Editorial, 2017. 301 p.
3. 吴礼权. 现代汉语修辞学. 上海: 复旦大学出版社, 2006. 464 页

Книга двох або трьох авторів

1. Артеменко А. П., Бобловський О. Ю. Від глобалізації до індивідуалізації: топологія міжкультурної взаємодії : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2014. 215 с.
2. Чернобай В. П., Лосев О. С. Китайська мова. Початковий курс: Підручник з електрон.аудіодод. К., 2019. 238 с.

Книга чотирьох і більше авторів

1. Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін. Київ : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. 115 с.
2. Historical Thesaurus of the Oxford English Dictionary: with additional materials from "A Thesaurus of Old English" / Kay Ch., Roberts J., Samuels M., Wotherspoon I. vol. I. : Thesaurus, vol. II : Index. Oxford, 2009. 4448 p.

Книга без зазначення автора (з редактором тощо)

1. Етимологічний словник української мови : у 7 т. / уклад.: Р. В. Болдирев та ін. Київ : Наук. думка, 1989. Т. 3 : Кора—М. 552 с.
2. 现代汉语小词典 / 说词解字辞书研究中心编. 北京: 华语教学出版社, 2019. 593 页

Стаття (публікація) в періодичному виданні

Стаття в журналі

1. Зайцева О. М. Варіантність у родовій категоризації іменників: (на матеріалі мовлення сучас. укр. телебачення). *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Філологія»*. 2018. Т. 21, № 1. С. 121—130.

2. Тихонова Е. В. Фразеологія як відображення національної культури китайського народу та її переклад. *Молодий вчений: науковий журнал*, 2015. № 18 (98). С. 536–537

Стаття в газеті

1. Андрущенко В. Академічна недоброчесність як виклик інтелектуальній спроможності нації. *Голос України*. 2018. 20 лип. С. 10.

Електронний ресурс

1. Велика китайська бібліотека URL: <https://baike.baidu.com/item/%E6%B8%A9%E5%92%8C/29816> (дата звертання 08.09.2021)
2. Луганський національний університет імені Тараса Шевченка. URL: <http://luguniv.edu.ua> (дата звернення: 05.09.2021).

Автореферат дисертації

1. Перелома Т. С. Методика навчання майбутніх філологів фонетики китайської мови: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Одеса, 2020. 20 с.

Матеріали конференції

1. Святецька А. В. Діалектизми у повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» : семантико-стилістичний аспект. Стратегії розвитку та пріоритетні завдання філологічних наук : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 19—20 жовт. 2018 р. / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2018. С. 19—23.

Закон, нормативний акт

1. Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань : Постанова Каб. Міністрів України від 28.06.1997 р. № 644. Офіційний вісник України. 1997. № 27. С. 105.
2. Конституція України : від 28.06.1996 р. : станом на 01 січ. 2006 р. Київ : Ін Юре, 2006. 144 с.

Навчально-методичне видання

Перепадя Дар'я Олександрівна

**Методичні рекомендації
з організації та проведення перекладацьких практик
на кафедрі іноземних мов
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»**

За редакцією автора
Комп'ютерний макет – Перепадя Д.О.

**Видавець
Видавництво Державного закладу
„Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”**